

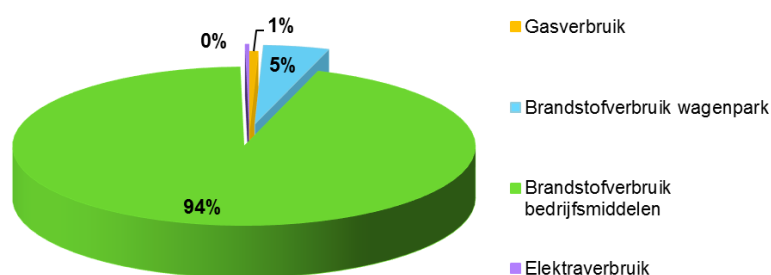
De Heer land en water blijft maatregelen nemen om CO₂ te reduceren

Energiebeleid

De Heer land en water wil de uitstoot van CO₂ en het verbruik van schaarse middelen ten gevolge van de productie en de levering van haar producten verminderen.

Informatie over huidig energieverbruik

Scope 1 en 2 emissies de Heer land en water
(totaal =2566 ton CO₂)

Om dit te realiseren wordt ieder half jaar de CO₂ footprint berekend. Dit inzicht in CO₂-uitstoot maakt het mogelijk om effectieve doelstellingen op te stellen. In 2016 is in totaal **2566 ton CO₂** uitgestoten, waarvan 2559 ton in scope 1 en 7 ton in scope 2. Onderstaand de grafiek met de CO₂ footprint van 2016:

CO₂ Reductiedoelstelling

Om de uitstoot te reduceren, is de volgende CO₂-reductiedoelstelling opgesteld:

CO₂-reductiedoelstellingen de Heer land en water*
<i>De Heer land en water stoot in 2019 t.o.v. 2014 12% minder CO₂ uit (scope 1 & 2).</i>
<i>De Heer land en water stoot in 2019 t.o.v. 2016 3% minder CO₂ uit in scope 3 emissies</i>
<i>De Heer land en water stoot in 2019 t.o.v. 2016 6% minder CO₂ uit in de keten van het maaien (scope 3).</i>
<i>De Heer land en water stoot in 2019 t.o.v. 2016 6% minder CO₂ uit in de keten van het baggeren (scope 3).</i>

- deze doelstelling is gerelateerd aan de behaalde omzet en het aantal draaiuren

CO₂-reductiemaatregelen

Om deze doelstelling te realiseren zijn de volgende maatregelen opgesteld:

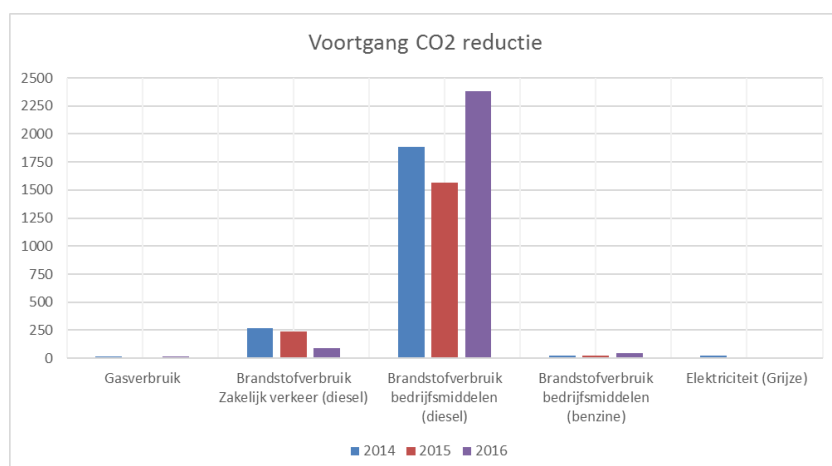
- Bij aanschaf nieuw materieel/voertuigen kijken naar milieubelasting en CO₂ uitstoot.
- Het gebruiken van Biomassa om het kantoor en bedrijfshal te verwarmen. Hierdoor is er sprake van een gesloten kringloop en hoeft er minder aanspraak te worden gemaakt op fossiele brandstoffen.
- Actief beleid op 'Het Nieuwe rijden' en het 'Nieuwe Draaien' – afgelopen jaar is er door Cumela al een training op 'het nieuwe rijden' georganiseerd. Dit willen wij graag voortzetten
- Personeel stimuleren te carpoolen en materiaal op werkplaats te laten
- Onderzoek doen naar alternatieve brandstoffen en energie
- Afgelopen jaar is er al nieuw en zuiniger materieel aangeschaft en ook elektrische bosmaaiers
- Een deel van onze tanks heeft nieuwe registratiesystemen om het brandstofverbruik inzichtelijk te maken – dit gaan wij verder uitwerken.

Om dat wij het ook belangrijk vinden dat er minder CO₂ wordt uitgestoten in onze keten van werken proberen wij ook onze leveranciers en onderaannemers te stimuleren om CO₂ te reduceren. Dit doen wij met de volgende maatregelen:

- Stimuleren inzetten van zuinigere machines onderaannemers/leveranciers
- Opdrachtgevers adviseren over toe te passen bagger technieken
- Stimuleren van duurzamere afzettechnieken voor het bermgras
- Inkoopbeleid wordt verscherpt; erop toezien dat leveranciers hun gegevens aanleveren
- In kaart brengen van afstanden project-leverancier
- CO₂ bespreken tijdens inkoopafspraken belangrijke ketenpartners
- Toolbox 'het nieuwe rijden' aanbieden aan onderaannemers op langlopende projecten

Voortgang / trend

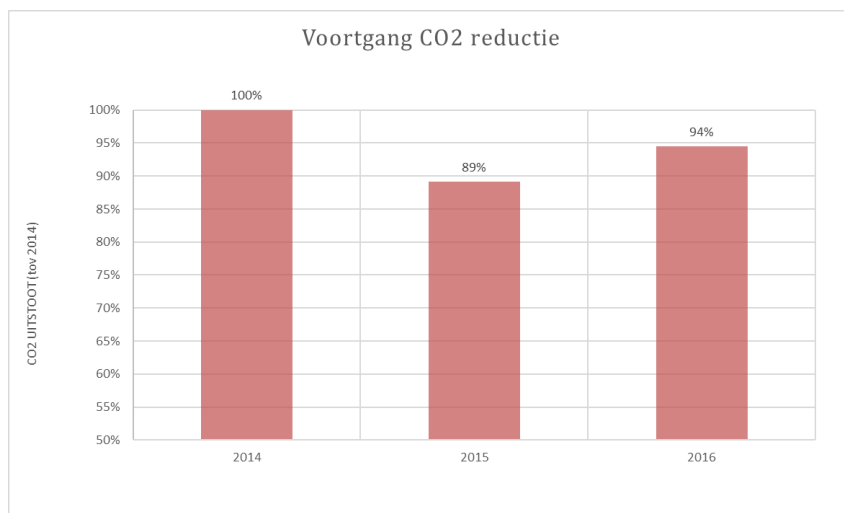
De voortgang van de CO₂-reductiedoelstellingen voor scope 1 en 2 is weergegeven in de onderstaande grafiek. De grafiek laat een duidelijke stijging zien in met name het brandstofverbruik

van bedrijfsmiddelen. Het afgelopen jaar is er meer ton CO₂ uitgestoten dan in 2014 en 2015. Dit heeft grotendeels te maken met het feit dat ook de omzet in 2016 velen malen hoger was dan in 2014 en 2015. Wanneer er wordt gemeten aan de hand van de omzet dan is de CO₂ uitstoot

relatief gedaald. Wanneer de CO2 uitstoot wordt gerelateerd aan het aantal FTE of draaiuren van het materieel is er een lichte stijging te zien t.o.v. 2015 maar nog steeds een daling t.o.v. 2014. In 2016 is aantoonbaar gereduceerd op het brandstofverbruik van het zakelijk verkeer. De cursus van de medewerkers heeft resultaat opgeleverd en geleid tot minder brandstofverbruik. Ook het gas en elektra verbruik is licht afgenomen ten opzichte van 2014.

Onderstaande tabel geeft weer wat de relatieve uitstoot is gemeten aan het aantal gemotoriseerde draaiuren.

Scope 3

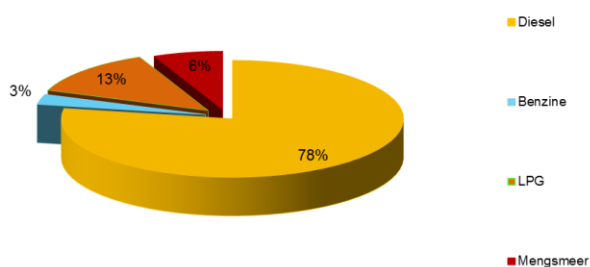
Ook binnen de keten heeft de Heer land en water zich ingezet om CO2 te reduceren. Zo is er onder andere in het inkoopbeleid een paragraaf opgenomen waarin staat dat leveranciers verplicht kunnen worden gesteld om hun emissie stromen door te geven. Daarnaast probeert de Heer land en water alle projecten die zij aannemen zo efficiënt mogelijk in te richten zodat er geen onnodig transport plaatsvindt. Wij gaan graag in gesprek met onze leveranciers en opdrachtgevers om te zien hoe we de CO2 uitstoot van onze werkzaamheden zoveel mogelijk kunnen beperken. Bij het kiezen van leveranciers kijken wij ook naar hun CO2 beleid en de afstand tot onze projecten.

Projecten

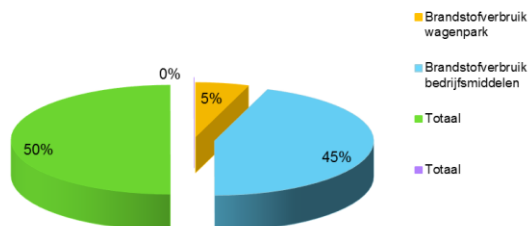
Afgelopen jaar zijn wij gestart met het project Groenonderhoud voor de gemeente Rotterdam. Een project met gunningsvoordeel dat loopt t/m 2019. Begin dit jaar is er een nieuw project gestart met gunningvoordeel; Baggeren in de Eem. Binnen beide projecten houden wij onze uitstoot bij en gaan we deze inzichtelijk maken. Hiervoor is een prognose footprint opgesteld. Wij zullen onze onderaannemers en leveranciers zo veel mogelijk adviseren en stimuleren om ook zuinig om te gaan met brandstof. Waar mogelijk zullen wij het baggeren zo efficiënt mogelijk uitvoeren en de technieken aanpassen aan de omstandigheden.

Scope 1 en 2 en 3 emissies onderhoud Rotterdam
(totaal =122 ton CO₂)

Scope 1 en 2 emissies de Eem
(totaal =195 ton CO₂)

Individuele bijdrage

Wij vragen aan jou als medewerker ook een individuele bijdrage te leveren aan de reductie van de CO₂-uitstoot. Enkele mogelijkheden om bij te dragen:

- Alle chauffeurs hebben de praktijkopleiding 'Het Nieuwe Rijden' gevolgd. Jij kan als chauffeur ontzettend veel bijdragen aan het reduceren van ons brandstofverbruik door bewust te rijden en te anticiperen op het verkeer. Dit scheelt ook in de onderhoudskosten.
- We vragen je om wekelijks onderhoud uit te voeren aan het materieel, waardoor het materieel minder brandstof verbruikt dan bij onregelmatig onderhoud.
- Wanneer je samen met een collega naar een project moet probeer dan zoveel mogelijk samen te rijden.

Wij vragen van iedere medewerker mee te denken om onze CO₂-uitstoot nog verder te verlagen. Zo zetten we ons samen in om onze CO₂-reductiedoelstelling te behalen. Heb je zelf een idee? Laat graag van je horen! Je kunt je idee indienen bij Frans Verbeij.